

“БУХГАЛТЕРИЯ ХИСОБИ” ФАНИНИ ЎҚИТИШДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ УСУЛЛАРИ

Умарова С.К.

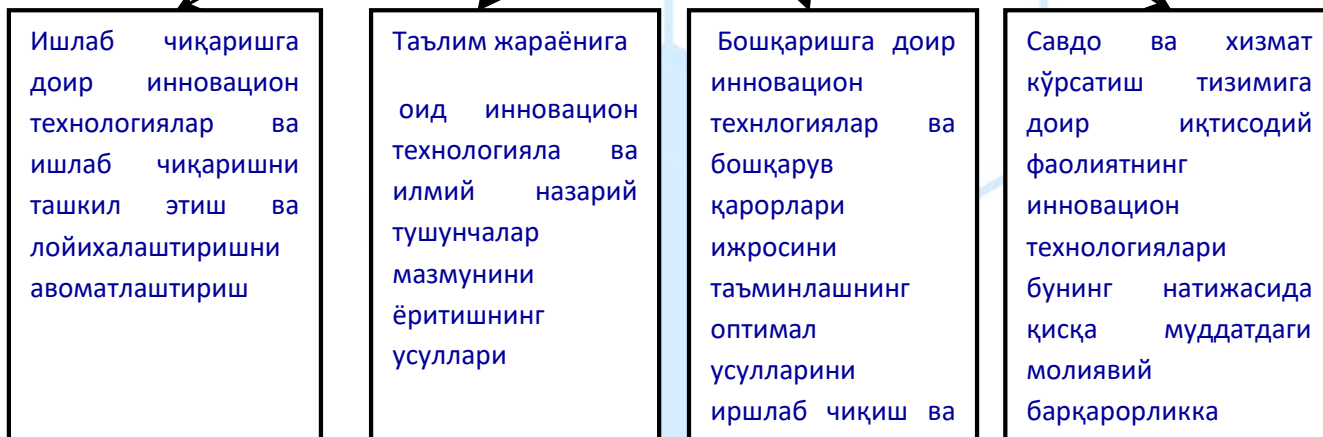
Сирдарё агротехнологиялари техникуми

1. Инновацион технологияларнинг умумий тавсифи.

Инновацион технология тушунчаси лотинча Innovation technology – янги жараён усуллари маъносини ифодалаб, бирор бир жараёндан оптимал янги ва самарадорлик натижа олишнинг янги усулларида бири сифатида юритилади. Инновацион технологияларнинг умумий турлари инновацион таълим технологиялари, инновацион ишлаб чиқариш технологиялари, инновацион бошқариш технологиялари, инновацион лойихалаштириш технологиялари, инновацион қурилиш технологиялари турларига ажратилади.

Инновацион технологияларнинг классификасияси ва тузилиши

Инновацион технологиялар сохалари ва йўналишлари

2. Ўқув жараёнида “Бухгалтерия хисоби” фанининг тутган ўрни

Касб-хунар таълим тизимида иқтисодий фанларни ўқитиш ва дарс машғулотларини ташкил қилишнинг назарий асосларида “Бухгалтерия хисоби” фани иқтисодий фанлар тизимидаги мукамал аниқ фан сифатида эътироф этилади. “Бухгалтерия хисоби” фанининг иқтисодий аҳамияти ва ўрнини қуйидаги жихатлар билан кўрсатиб ўтиш мумкин:

-иқтисодий хўжалик фаолиятини хисобини юритиш ва молиявий маблағларни харакатини бошқариш ва бирор бир хўжалик фаолитининг талаб ва таклиф муносабатларини шакллантиришнинг асосий фани сифатида эътироф этилади;

-фан ўзининг аниқ аналитик таҳлил кўрсаткичлари асосида хўжалик фаолияти молиявий барқарорлигини таъминлашнинг омиллари ва шарт-шароитларини кўрсатиб берувчи хисоб шакллари ва таҳлил формулалари билан аҳамиятга эгадир;

-фан иқтисодий фанлар ичидаги тадқиқот методологияси корхоналар иқтисодий фаолиятининг асосини ташкил этувчи фан сифатида юритилади;

-мазкур фан юзасидан корхона ва бошқа хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий фаолиятини хисоби асосида истеъмол ва бошқа товар ва маҳсулотларга нисбатан эҳтиёжни молиявий муносабатлар асосида ташкил этувчи фан сифатида эътироф этилади;

-“Бухгалтерия хисоби” фани иқтисодий фанлар ичида корхоналар хўжалик молиявий аҳволини назорат қилишни таъминлашнинг асосий хисоб шакллари кўрсатувчи иқтисодий фан сифатида хисобланади.

3. “Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишда инновацион технология усулидан фойдаланишнинг аҳамияти.

“Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишнинг интерфаол методлар асосида ташкил қилиш ва ўқувчиларнинг фан машғулотини етарли даражада тўла ўзлаштириш имкониятини таъминловчи инновацион технологиялар ва улардан фойдаланиш юзасидан мулоҳазаларни шакллантириш мақсадга мувофиқдир. Хозирда оммалашган педагогик технологиялар қаторида ўқитишнинг инновацион усуллари воситалари қаторида янги педагогик технологияла муҳим аҳамият касб этади. Уларни классификациясини юқоридаги жадвал асосидан кўриш мумкин. Сабаби ушбу инновацион педагогик технологиялар “Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишнинг ўқувчиларнинг юқори даражадаги ўзлаштиришини яхшиловчи омиллари сифатида кўрсатиб ўтиш мумкин.

4. Сирдарё агротехнологиялари техникумида “Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишга доир янги инновацион технологиялар турларини ишлаб чиқишни лойихалаштириш

Техникумнинг “Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишга доир таҳлил ва ахборот маълумотларини келтириб ўтиб техникумда фанни чуқур ўргатиш ва

янги ўқитишнинг замонавий инновацион шакллари ишлаб чиқиш ўз навбатида техникум ўқувчиларининг ҳисоб маданиятини шакллантиришни олдиндан лойихалаштириш ва мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган йўналишларни ўз ичига олади. Ушбу масалларни ҳисобга олиб техникумда “Бухгалтерия ҳисоби” фанини ўқитишни инновацион усуллар ва технологиялардан фойдаланишни лойихалаштиришни фанга қайси технологиялар мослиги, ўқитувчиларнинг педагогик маҳорат даражасини инновацион оширишнинг миллий талаблари, фанга доир ўқув адабиётларини турларини келтириш ва техникумнинг ўқув адабиётлар фондиди шакллантиришнинг молиявий масаллари ва маҳаллий шароитлари, фан ўқитувчисининг фанга доир илмий-тадқиқот ишлари ва илмий изланишлари самарадорлигини шакллантириш каби масалалар ва йўналишлар шулар жумласидандир.

Бунда ўқувчилар ҳужжатлардан намуналарни кўриб чиқиш ва қайси молиявий ҳисоб операциясига таълуқли эканлигини кўриб чиқиши ва унга оид мисолларни еча олиши ўқувчиларнинг етарлича малакаларини шакллантиришнинг омиллари сифатида ҳисобланади. Фан ўқитувчисининг касса чиқим ордерига оид тарқатма маълумоти йўқ бўлса ўқувчида чиқим касса ордери тўғрисидаги тушунча йўқ бўлади. Агар ўз навбатида ушбу тарқатма материалдан фойдаланилса, ўқувчида чиқим касса ордери маълумотномаси корхона ходимининг хизмат сафари ва бошқа ҳолатлардаги кассадан пул маблағларини олиши ва тўлдирилиши лозим бўлган кассадаги ҳисоб-китоб операциялари тўғрисидаги билимларини мустахкамлаш имконияти юзага келади. “Бухгалтерия ҳисоби” фанини ўқитишнинг инновацион таълим технологиялари методларини ишлаб чиқиш ва самарадорликни оширишнинг яна кўшимча омиллари қаторига қуйидагиларни киритиш мақсадга мувофиқдир:

-техникумнинг фан ўқитувчисининг интернетдаги бухгалтерия ҳисобини шакллантириш ва миллий ҳисоблар тизимини ривожлантиришга оид тегишли қонунлар ва қарорлар билан мунтазам танишиб бориши ва ўз навбатида амалий дарс машғулотларида муҳокама қилиб бориш;

-фан машғулотлари бўйича техникумда олимпиада ва бошқа грант танловларини ишлаб чиқиш ва мукофотлар тизимини жорий этиш;
-техникумда фан ўқитувчисининг ҳисоблар тизимини янгича оптимал вариантларини излаб топишиги инновацион талаблар тизимини шакллантириб бориш;

Ўз навбатида фанни ўқитишнинг инновацион технологиялар асосида шакллантиришни сифат босқичини ривожлантириш техникумда ва туманда корхоналар хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий маблағлари ҳисобини

юретишнинг малакали мутахассислари етиштиришдаги омиллардан бири сифатида эътироф этилади.

Юқоридаги Сирдарё агротехнологиялари техникумининг “Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишнинг самарадорлик натижалари таҳлили ва фан ўқитувчисининг мавжуд таълимнинг замонавий шаклларида фойдаланиш самарадорлигини оширишнинг бир қатор омиллари ва натижалари таҳлил қилинди ва самарадорликка эришишнинг омиллари келтириб ўтилди. Шу боисдан ўқитишни инновацион технологиялар асосида ташкил этиш ва ривожлантиришнинг техникум ўқув жараёнлари ва фан ўқитувчисининг дарс машғулотларини ташкил этиш иқтисодий, ижтимоий, маънавий, моддий имкониятларини ошириш техникумининг таълим ва ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил қилишнинг шарт-шароитлари ва йўналишларини яхшилашга олиб келади. Техникумда “Бухгалтерия хисоби” фанини ўқитишнинг инновацион технологиялари ва шаклларида фойдаланиш имкониятлари ошириш техникумининг иқтисодчи малакали мутахассис кадрлар тайёрлаш тизимининг сифатини оширишнинг омилларидан бири сифатида эътироф этилади.

Фойдаланишга тавсия этилаётган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонуни
2. Ўзбекистон Республикасининг «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» Баркамол авлод – Ўзбекистон тараққиётининг пойдевори.– .: Шарқ нашриёт – матбаа концерни, 1997. – 31 – 64 б.
3. Абдуқодиров А.А. ва бошқалар. «Case-stady» услуги: назария, амалиёт ва тажриба.-Т.: Тафаккур қаноти, 2012.-134 б.
4. Ишмухамедов Р.Ж. Инновацион технологиялар ёрдамида таълим самарадорлигини ошириш йўллари.–Т.:Низомий номидаги ТДПУ, 2004
- 5.Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог–ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: Истеъдод, 2008.–180 б..
6. Иноятов У.И., Муслимов Н.А., ва бошқ. Педагогика: 1000 та саволга 1000 та жавоб. 2012 й. Тошкент, “Илм-Зиё” нашриёти. 12 б.т. 29.
7. Толипов Ў., Усмонбоева М. Педагогик технологияларнинг тадбиқий асослари – Т.: 2006. – 163 б. 30.
- 8.Уразова М.Б., Эшпулатов Ш.Н. Бўлажак ўқитувчининг лойиҳалаш фаолияти. // Методик қўлланма. – Т.: ТДПУ Ризографи, 2014 йил. 6,5 б.т.

ЭЛЕКТРОН ТАЪЛИМ РЕСУРСЛАРИ

1. <http://www.edu.uz> - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги портали,
2. <http://www.uzedu.uz> - Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги портали,
3. [http:// www.rtm.uz](http://www.rtm.uz) – Республика таълим маркази сайти
4. <http:// www.dtm.uz> – Республика тест маркази сайти
5. <http://www.bimm.uz> - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Бош илмий-методик маркази сайти,